

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 12, Issue 1, August 2022

[dori.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.1.10.5](https://doi.org/10.22516/201001.1.22516654.1401.12.1.10.5)

The Study of the Role of the Main Family in the Unsuccessful Marriage of Children

Received: 6 - 8 - 2022

Accepted: 11 - 9 - 2022

Maryam Hormozi

Ph.D. student, Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Kiumars Farahbakhsh

Visiting professor, Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran / Associate Professor, Department of Counseling, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran Farahbakhsh@atu.ac.ir

Maryam Gholamzadeh Jofreh

Assistant Professor, Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

Abstract

Background: Marriage and family formation as the oldest institutions of human life have long been the focus of thinkers of social sciences, moral sciences, religious scholars, and other scientists. In this regard, identifying the effective factors in the formation or destruction of this foundation is of great importance. **Objective:** Therefore, the purpose of this research was to investigate the role of the main family in the unsuccessful marriage of children with a qualitative approach. **Method:** The participants were 20 Iranian men and women (10 couples) who had the experience of cohabiting with their spouses using a targeted sampling method with the greatest diversity. Data were collected through semi-structured interviews by asking open questions about the research objectives. The data were analyzed using the traditional qualitative thematic analysis method. **Findings:** Based on the results, 5 main codes (factors of the formation of inappropriate marriage, main family functions, childhood experiences, mother's basic role for the child, and moral and personal characteristics) were extracted from the interviews. **Conclusion:** Examining the concepts related to a failed marriage and paying attention to the family structure and its wide-ranging effects are suggested for family-oriented centers and organizations.

Keywords: *original family, failed marriage, children, qualitative research*

Introduction

Marriage and family formation is one of the most important events that will happen in the life of almost all people (Condon & McCarthy, 2016). But in recent years, due to the changes in the context and family conditions compared to previous years, changing gender roles, changing marital expectations, increasing the level of all types of domestic violence as a result of socio-economic pressures, increasing the capabilities of women in macro-social life, reducing gender discrimination, The lack of marital skills, the adjustment of traditional attitudes, cultural changes and the emergence of new styles of extramarital communication, etc. have changed the structure of the family, and due to the speed of these changes and the decrease in the level of preparation in couples, the rate of failure of the marriage contract has increased significantly (Yilmaz, Avci, & Tahta, 2020).

According to the changes reported in the above line, we can mention one of the influential factors in this field, including the role and function of the main family and the experiences that people from the main family bring to their current married life. Because a person's understanding of these experiences and how to adapt to them affects the quality of marital relations and children's marriage (Belyad et al., 2014). In this regard, family researchers have considered these changes to be influenced by the following factors: Halford, Sanders, & Behrens (2001) BehAcknowledging that changes in the family system are affected by the negative experiences of the main family (severe family conflicts, violence, parental hostility, and divorce), Huang & Lin (2014) children of healthy families or families with lower parental conflict have a more positive attitude towards marriage. Therefore, this result is confirmed that the context and family effects have an impact on the children's marital future; But the question that arises is how these effects can threaten the children's marriage contract.

Methodology

This research was carried out with a qualitative approach using Grounded Theory (1960). The context of the research included conflicting Iranian couples (Ahvaz City) in the years 2020-2021. The criterion for determining the number of participants was to reach saturation. The number of participants in this research was 20 people (10

couples). The selection of participants was by targeted sampling method, with maximum diversity. The main criteria for entering the research for the participants were the willingness to participate in the rest at least 20 years old and at least one year of cohabitation with a spouse, having Iranian citizenship for both couples, the current marriage being their first marriage. To create diversity, the demographic characteristics of the participants were as follows: the average age of the women in the study was 39.3 and the average age of the men was 44.7 years at the time of the interview. 40% of both couples (male and female) and 60% of There were mono-occupation couples (only the working man); 60% of men and women had a bachelor's degree or higher and 40% had a diploma.

The data was collected through individual semi-structured interviews, after getting the satisfaction of the participants, in the counseling center Labkhande Zendegi, for about 9 months collected To improve the scientific accuracy of the research findings, according to the criteria of Lincoln and Guba (Guba & Lincoln, 1994), in line with believability (Fasihy, 2001), the following evidence was considered :Increasing the credibility of the researcher through a wide study in the literature of qualitative methodology, triangulation to the methods of combining researchers through peer review, external review, and participant review. For the reliability of the findings, which means ensuring the relative stability of the process of achieving the results, not the stability of the results over time (Mohammad Pour, 2010), the contextual diversity of the participants and the comprehensive presentation of the research performance report were considered. For verifiability, colleagues and professors have supervised the research and the agreement between them has been applied to the data analysis method of conducting research

In line with the mapping process, after stating the problem, determining the community and the criteria of the participants, and designing the interview guide, first participated in the research at the counseling center Labkhande Zendegi of Ahvaz and in a virtual space called. Among the participating volunteers, they were gradually selected based on the entry criteria and paid attention to maximum diversity. The interviews were conducted using the topics of the questions in the interview card, and the content of the interviews was first recorded and then written down, and the observations during the interview were added to it. After confirming the saturation in

the 18th and 19th interviews, 20 interviews were conducted with different ethnic groups from different regions of Iran, and due to the continuation of data saturation, the interviews were stopped. The interview data was analyzed using the thematic analysis method. For identification (coding), the text of the interviews was read several times and the main concepts were extracted and recorded as identifiers, and then similar codes were placed in homogeneous categories. The analysis of the interviews was a regular and continuous process of data comparison, and for this, a three-step process, open identification, central identification, and selective identification was used.

Results and discussion

The demographic characteristics of the participants were as follows: the average age of the women in the study was 39.3 and the average age of the men was 44.7 years at the time of the interview. 40% of both couples (male and female) and 60% of single career couples were only working men, 60% of men and women had a bachelor's degree or higher and 40% had a diploma. Based on the process of data analysis and reduction, 5 main codes (factors of inappropriate marriage formation, main family functions, childhood experiences, mother's basic role for children, moral and personal characteristics) and 25 categories, factors of inappropriate marriage formation (Family conditions before marriage, Dating before marriage, Age at time of marriage, Improper motives for marriage, Situational conditions at the time of marriage, Lack of intellectual maturity at the time of marriage, Lack of emotional maturity at the time of marriage); Main family functions (Main family functions, Relationships between the main family, The destructive influence of the original family, The role of parenting system, The position of education in the main family, and Parents' parenting styles); Childhood experiences (Childhood experiences, Psychological environment in childhood Creating schemas (life traps), The formation of personality traits in childhood, and The role of parents in the development of children's personality); Mother's basic role for children (The basic role of the mother for the child, Characteristics of the mother's temperament, and Mother's attachment and dependence); Moral and personal characteristics (Intrapersonal moral characteristics (moral and spiritual virtues),

Adherence to norms, Responsibility, and Moral characteristics of extroversion) were extracted from the interviews.

Conclusion

The interviewees admitted that among the reasons for failed marriages are due to family reasons, and of course, marriage at a young age, marriage to face social prejudices, and marriage that is the result of emotional and social immaturity; Based on the results of the research, [Ardi & Maizura \(2018\)](#) showed that marriage at a young age, which is accompanied by a lack of awareness of marital responsibility and marital relations, will be a high predictor for an unsuccessful and broken life. In line with the cultural and ethnic prejudices, [Lal \(2015\)](#) laments the beliefs of this culture that if girls do not marry before puberty they will go to hell, or the emphasis on virginity before marriage forces men to choose girls of lower age, they showed that marrying at a young age is associated with more poverty, lower education, and engaging in unprotected extramarital relationships, and this feature is passed from one generation to another, and this is a confirmation of this research finding that the invalidation of one's (mother's) feelings which is transmitted from mother to children, based on Bandura's theory, children learn from others and by observing their behavior. To explain the role of external behavioral components such as violence and aggression in the main category of individual characteristics, [Rivas-Rivero & Bonilla-Algovia \(2022\)](#) showed that men who did not have good early childhood experiences and were involved in drug use had more violent behavior than their partners ([Souza & Aparecida Crepaldi, 2019](#)).

Also, according to these researchers, children enter the marital relationship by identifying with the parents' lives as the primary and basic sources of attachment throughout life and individual mentality, and these mental preparations and observational and imitative learning harm the marital relationship ([Shirzadi, Khakpour, & Khodabakhshi-Koolae, 2021](#)). The interviewees considered freedom from the family's material poverty and lack of parents as one of the main reasons and goals for marriage; In general, the material and cultural poverty of the family of origin has seriously and fundamentally affected the main turns of life - from education to employment, from celibacy to marriage and responsibility, and from living in the father's house to one's own house Such chronic deprivation, together with the lack of family support umbrella, becomes the source of

injury and injury of the mentioned people and the occurrence of deviations and even various crimes by them, because there is no cohesion and solidarity in this group of families Broken and troubled families who sometimes struggle with the absence of a father or mother and living with a stepfather-stepmother (Malhotra, 2022). Also, D'Rozario & Pilkington (2022) also pointed out the importance of the absence of a parent to the effects of parental divorce on children's lives and the formation of incompatible schemas and confirmed the absence of parents and the wandering of children due to the mismanagement of the remaining parent in caring for and maintaining the mental health of their children. connects with the schema of separation.

Acknowledgments

We would like to thank all the couples participating in this study.

Authors' contributions

All authors had an equal contribution to the research.

Funding

This research does not conflict with personal or organizational interests.

Availability of data and materials

No available

Ethics approval and consent to participate

In this study, in addition to writing a guide at the beginning of the questionnaire, the purpose of the study was explained to them in a research manner. Participants then completed a research consent form.

Consent for publication

Participants were assured that their findings were confidential and would be published in an article without mentioning their personal information.

Competing interests

The author(s) declared no potential conflicts of interest to the research, authorship, and/or publication of this article.

References

- Ardi, Z., & Maizura, N. (2018). The psychological analysis of divorce at early marriage. *International Journal of Research in Counseling and Education*, 2(2), 77-82.
<http://ppsfp.ppj.unp.ac.id>.

- Belyad, M.R., Nahidpoor, F., Azadi, S., Yadegari, H. (2014). The role of the family of origin in the differentiation of self and marital conflicts. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 2 (2), 81-91. (Persian) <https://doi.org/10.52547/pcnm.11.4.46>
- D'Rozario, A. B., & Pilkington, P. D. (2022). Parental separation or divorce and adulthood attachment: The mediating role of the Abandonment schema. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 29(2), 664-675. <https://doi.org/10.1002/cpp.2659>
- Fasihy, A. (2011). Quality Management in Qualitative Research. *Research*, 3(2), 45-66. (Persian) <http://ensani.ir/file/download/article/20130115083625-9711-40.pdf>
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1994) Competing paradigms in qualitative research. In: Denzin, N.K. and Lincoln, Y.S., Eds., *Handbook of Qualitative Research*, Sage Publications, Inc., Thousand Oaks, 105-117. [https://www.scirp.org/\(S\(351jmbntvnsjt1aadkposzje\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=574417](https://www.scirp.org/(S(351jmbntvnsjt1aadkposzje))/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=574417)
- Halford, WK., Sanders, MR., Behrens, B. (2001). Can skills training prevent relationship problems in at-risk couples? Four-year effects of a behavioral relationship education program. *Journal of Family Psychology*, 15, 750-768. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.15.4.750>
- Huang, Y. C., & Lin, S. H. (2014). Attitudes of Taiwanese college students toward marriage: A comparative study of different family types and gender. *Journal of Comparative Family Studies*, 45(3), 425-438. <https://doi.org/10.1002/jclp.22825>
- Lal, B. S. (2015). Child marriage in India: Factors and problems. *International Journal of Science and Research*, 4(4), 2993-2998. <https://www.ijsr.net/archive/v4i4/SUB1536991.pdf>
- Malhotra, S. (2022). Impact of divorce law liberalization on domestic violence. *Arthritis: Journal of Economic Theory and Practice*, 09767479221096712. <https://doi.org/10.1177/09767479221096712>.
- Mccarthy, G. (2016). Lifestyle changes following acute myocardial infarction: patients perspectives. *European Journal of Cardiovascular Nursing*, 5, 37- 44. <https://doi.org/10.1016/j.ejcnurse.2005.06.005>
- Mohammad Pour, A. (2010). *Anti-method*. Tehran: Sociologists. <http://opac.nlai.ir/opac-prod/bibliographic/2268623>
- Rivas-Rivero, E., & Bonilla-Algovia, E. (2022). Adverse childhood events and substance misuse in men who perpetrated intimate partner violence. *International Journal of*

Offender Therapy and Comparative Criminology, 66(8), 876-895.

<https://doi.org/10.1177/0306624X211013519>

Shirzadi, Z., Khakpour, R., & Khodabakhshi-Koolae, A. (2021). The Role of attachment styles and spiritual intelligence in predicting women's emotional divorce. *Journal of Client-Centered Nursing Care*, 7 (1), 17-26. <http://jccnc.iums.ac.ir/article-1-294-en.html>

Souza, J. D., & Aparecida Crepaldi, M. (2019). Emotional and behavioral problems of children: Association between family functioning, co-parenting, and marital relationship. *Acta Colombiana de Psicología*, 22(1), 82-94. <http://jccnc.iums.ac.ir/article-1-294-en.html>

Yilmaz, F. A., Avci, D., & Tahta, T. (2020). Relationship between marriage satisfaction and sexual functions in couples undergoing infertility treatment. *International Journal of Sexual Health*, 32(4), 421-432. <https://doi.org/10.1080/19317611.2020.1834046>

Print ISSN: 2251-6654

Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 12, Issue 1, August 2022

dori.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.1.10.5

بررسی نقش خانواده اصلی در پیوند زناشویی نافرجام فرزندان

دریافت: ۱۴۰۱-۰۵-۱۵ پذیرش: ۱۴۰۱-۰۶-۲۰

مریم هرمزی

دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

استاد مدعو گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران / دانشیار، گروه مشاوره،

کیومرث فرحبخش

دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران. Farahbakhsh@atu.ac.ir

مریم غلامزاده جفره استادیار، گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

چکیده

پیوند زناشویی و تشکیل خانواده همچون قدیمی‌ترین نهادهای زندگی بشر از دیرباز مورد توجه متفکرین علوم اجتماعی، علوم اخلاقی، علمای مذهبی و سایر دانشمندان بوده است. در همین راستا شناسایی عوامل مؤثر در تشکیل و یا تخریب این بنیان اهمیتی بی‌بدیل دارد. لذا هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش خانواده اصلی در ازدواج نافرجام فرزندان با رویکرد کیفی بود. شرکت‌کنندگان ۲۰ نفر از زنان و مردان ایرانی (۱۰ زوج) دارای تجربه زندگی مشترک با همسر به روش نمونه‌گیری هدفمند با بیشترین گوناگونی انتخاب شدند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته، با پرسیدن پرسش‌های باز درباره اهداف پژوهش گردآوری شد. داده‌ها با روش تحلیل درون‌مایه کیفی سنتی تحلیل شد. بر پایه برآوردها، شرکت‌کنندگان در پژوهش ۵ کد اصلی (عوامل شکل‌گیری ازدواج نامناسب، کارکردهای خانواده اصلی، تجربیات دوران کودکی، نقش اساسی مادر برای فرزند، ویژگی‌های اخلاقی و فردی) از مصاحبه‌ها استخراج شد. بررسی مفاهیم مرتبط با ازدواج نافرجام و توجه به بافت خانوادگی و اثرات گسترده آن به مراکز و سازمان‌های خانواده محور پیشنهاد می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: خانواده اصلی، ازدواج نافرجام، فرزندان، پژوهش کیفی

مقدمه

افراد هویت خود را از خانواده می‌گیرند. فرد بدون خانواده قابل تعریف نیست. ازدواج و تشکیل خانواده یکی از مهم‌ترین رخدادهایی است که تقریباً در زندگی همه انسان‌ها اتفاق خواهد افتاد. خانواده محل تأمین نیازهای متعدد جسمی، جنسی و عاطفی-هیجانی است و وجود آگاهی از نیازهای مختلف زیستی، روانی، اجتماعی و فردی و شناخت چگونگی تأمین این گروه از نیازها و تجهیز به راهبردهای شناخت این دسته از تمایلات و نیازها ضرورتی غیرقابل انکار است (Condon & McCarthy, 2016). از نظر جامعه‌شناسان، انتقال فرهنگ و باورهای جامعه‌پذیری از مهم‌ترین کارکردهای خانواده محسوب می‌شوند تا آنجا که اظهار داشته‌اند ما در یک موقعیت انسانی و به واسطه‌ی تمایلات ذاتی برای ایجاد رابطه، رشد کرده و تبدیل به انسانی کامل خواهیم شد؛ اما برای خانواده می‌توان کارکردهای دیگری نیز در نظر گرفت که در سایه‌ی تعامل و ارتباط پویا و هدفمند بین اعضای خانواده به منصفی ظهور خواهد رسید (McEwan, 2015). در واقع در این بافت اجتماعی است که نگرش‌ها و باورهای فردی در زمینه‌ی ازدواج نیز نضج می‌یابد (Raymo, Uchikoshi, & Yoda, 2021)؛ اما در سال‌های اخیر به دلیل تغییر در بافت و شرایط خانوادگی در مقایسه با سال‌های گذشته، تغییر نقش‌های جنسیتی، تغییر انتظارات زناشویی، افزایش سطح انواع خشونت خانگی در نتیجه فشارهای اجتماعی - اقتصادی، افزایش قابلیت‌های زنان در زندگی اجتماعی کلان، کاهش تبعیض‌های جنسیتی، فقدان مهارت‌های زناشویی، تعدیل نگرش‌های سنتی، تغییرات فرهنگی و بروز سبک‌های جدید ارتباطات فرا زناشویی و ... شکل خانواده را تغییر و به دلیل سرعت این تغییرات و کاهش سطح آمادگی در زوجین میزان شکست پیمان زناشویی افزایش چشمگیری یافته است (Yilmaz, Avci, & Tahta, 2020). با توجه به تغییرات گزارش شده در سطر فوق می‌توان به یکی از عوامل اثرگذار در این زمینه از جمله نقش و کارکرد خانواده اصلی و تجاربی که افراد از خانواده‌ی اصلی به زندگی زناشویی فعلی خود وارد می‌کنند، اشاره کرد. انسان هم ویژگی‌های ژنی و جسمانی خود را از خانواده می‌گیرد هم از راه برونی‌سازی با خانواده تمام ارزش‌ها و ویژگی‌های آن‌ها را درونی می‌کند. تجارب اولیه فرد در خانواده اصلی اهمیت زیادی دارد زیرا درک فرد از این تجارب و شیوه انطباق با آن‌ها، کیفیت روابط زناشویی و ازدواج فرزندان را تحت تأثیر قرار می‌دهد، چراکه اعتقاد جامعه‌شناسان و روان‌شناسان حوزه‌ی خانواده بر این است که نگرش‌ها، ارزش‌ها، باورها، رفتارها و الگوهای تعامل طی دوره‌های

زندگی از والدین به فرزندان منتقل می‌شوند و البته که تحت تأثیر فرآیندهای درونی، ویژگی‌های شخصیتی هر فرد، عوامل محیطی، بافت اجتماعی، الگوهای ارتباطی افراد با دیگران و تجارب افراد در خانواده اصلی‌شان است (Belyad, Nahidpoor, Azadi, & Yadegari, 2014).

بنابراین از آنجایی که درک فرد از تجارب و شیوه انطباق با این تجارب کیفیت روابط زناشویی و ازدواج فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد می‌توان گفت تجارب اولیه فرد در خانواده اصلی اهمیت زیادی دارد (Whitton et al., 2008). در تائید این ارتباط (Halford, Sanders, & Behrens (2001) در پژوهش خود نشان دادند قرار گرفتن فرزندان در معرض تجارب منفی خانواده اصلی (تعارضات خانوادگی شدید، خشونت، خصومت و طلاق والدین) با افزایش خطر مشکلات ارتباطی و زناشویی آن‌ها در بزرگسالی همراه است. هم‌چنین (Huang & Lin (2014) در پژوهشی تحت عنوان نگرش دانشجویان به ازدواج بر اساس انواع خانواده و جنسیت نشان دادند که افزایش سطح تعارض والدین بر نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج تأثیر منفی داشته است و دانش‌آموزان خانواده‌های سالم یا خانواده‌هایی با تعارض والدین پایین‌تر نگرش مثبت‌تری نسبت به ازدواج در مقایسه با خانواده‌های سالم یا خانواده‌هایی با تعارض والدین بالاتر گزارش کردند. چراکه بر اساس نظر محققینی چون (Khojasteh Mehr, Mombeini, & Aslani (2013) که پژوهشی تحت مقایسه دل‌بستگی به والدین، نگرش به ازدواج و طلاق در فرزندان خانواده‌های با و بدون رویداد طلاق انجام دادند، نشان داده شد که نگرش فرزندان طلاق، نسبت به طلاق مثبت و نسبت به ازدواج منفی است هم‌چنین دل‌بستگی به والدین فرزندان طلاق کمتر از فرزندان خانواده‌های بدون طلاق است. یافته دیگر این است که نگرش فرزندان خانواده‌های بدون طلاق نسبت به طلاق منفی، نسبت به ازدواج مثبت است و دل‌بستگی بیشتری به والدین خود دارند، در پژوهش‌های دیگری که زندگی زناشویی فرزندان را مورد بررسی قرار داد (Markman, Rhoades, Stanley, Ragan, & Whitton (2010) با تأکید بر نقش الگوهای ارتباطی منفی و زیان‌بار در خانواده اصلی نشان داد که این الگوها اختلاف زناشویی فرزندان آن‌ها در ۵ سال اول ازدواج را پیش‌بینی می‌کند؛ و برداشت فرزندان از اختلافات والدین با تعارض در روابط رمانتیک و سبک‌های حل تعارض آنان رابطه مثبت و معنی‌داری دارد و این الگوهای ارتباطی در خانواده اصلی سازگاری یا ناسازگاری در روابط شخص به‌ویژه در روابط صمیمی مانند ازدواج فرزندان اثرگذار است، زیرا هر یک از زوجین تجربه و انتظاراتی را به رابطه زناشویی می‌آورند که شاید بازمانده تجربه پیشین از خانواده اصلی آن‌ها باشد و

این تجربه‌ها در شکل‌دهی به روابط صمیمی و شیوه برخورد با مسائل زناشویی نقش بنیادی دارد. برخی اوقات تعارضاتی که میان زوجین رخ می‌دهد حاصل تأثیر مستقیم خانواده اولیه است، چراکه نمی‌توانیم همسرمان را واضح و شفاف ببینیم و تصاویری را بر او فرافکنی می‌کنیم، بنابراین تعامل بین این فرافکنی‌های متقابل موجب مشکلات زوج‌ها می‌شود، این گروه از زوجین در مورد مسائل واقعی خود بحث نمی‌کنند بلکه در مورد فرافکنی و تصاویر ذهنی مرتبط با روابط قبلی خانواده اصلی بحث می‌کنند و این بدین معناست که هرکدام از زوجین وارث تجربه‌ها، نگرش‌ها، عقاید و باورهای ویژه حاصل از رشد و زندگی در خانواده اصلی خود هستند (Boyce, Wood, & Ferguson, 2016).

لذا این نتیجه تأیید می‌شود که بافت و اثرات خانوادگی بر آینده زناشویی فرزندان نیز تأثیر دارد؛ اما سؤالی که پیش می‌آید این است که آیا این تأثیرات به چه نحوی می‌تواند پیمان زناشویی فرزندان را تهدید نماید؟ بررسی‌های انجام‌شده در داخل و خارج از کشور محدود و متمرکز بر ابعاد سلامت روانی فرزندان و بعضاً نگرش‌های پیش از ازدواج است و در قالب رویکردهای کمی تنها بخش محدودی از این ناکامی‌ها مورد اشاره قرار می‌گیرد؛ این در حالی است که در پژوهش‌های کیفی با لحاظ ورود افراد با سلیقه‌های متعدد رویکردها و نظرات متفاوتی نیز مطرح و ابعاد گسترده‌تری روشن می‌شود؛ از این رو پژوهش حاضر به دنبال بررسی نقش خانواده اصلی بر ازدواج نافرجام (زوجین در حال جدایی و یا طلاق عاطفی و یا طلاق قانونی گرفته و یا با تعارضات زناشویی در حال گذران زندگی مشترک هستند). شهر اهواز با استفاده از روش گراندد تئوری (نظریه‌ی زمینه‌ای) است.

روش

این پژوهش با رویکرد کیفی به روش تئوری زمینه‌ای^۱ اجرا گردید. بافت مورد پژوهش دربرگیرنده‌ی زوجین متعارض ایرانی (شهر اهواز) در سال‌های ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند. ملاک تعیین تعداد شرکت‌کنندگان، رسیدن به اشباع^۲ بود. تعداد شرکت‌کنندگان در این پژوهش ۲۰ نفر (۱۰ زوج) بود. انتخاب شرکت‌کنندگان، به روش نمونه‌گیری هدفمند، با حداکثر گوناگونی^۳ بود. ملاک‌های اصلی ورود به پژوهش برای شرکت‌کنندگان، عبارت بودند از تمایل به شرکت در پژوهش، داشتن حداقل یک فرزند و گذشتن حداقل هفت سال از زندگی مشترک با همسر، دارا بودن تابعیت ایرانی برای هر دو زوج، ازدواج کنونی، اولین ازدواج آن‌ها باشد و مهم‌ترین عامل،

1. Grounded Theory
2. saturation
3. maximum variation sampling

زوجین از انتخاب و ازدواج خودشان ناراضی باشند و این نارضایتی همچنین در ازدواج نسل قبلی (والدین) آن‌ها نیز وجود داشته باشد. جهت ایجاد گوناگونی^۱، شرکت کنندگان متفاوتی از نظر کیفیت رابطه زناشویی، جنسیت، مدرک تحصیلی، طبقه اقتصادی - اجتماعی، شغل، طول ازدواج، تعداد فرزندان و مناطق فرهنگی طبق خود اظهار آن‌ها انتخاب گردیدند. شرکت کنندگان باید دارای توانایی برقراری ارتباط به زبان فارسی با پژوهشگر بودند. ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت کنندگان به شرح زیر بود: میانگین سن زنان در پژوهش ۳۹/۳ و میانگین سن مردان ۴۴/۷ سال در زمان انجام مصاحبه بود. ۴۰ درصد از زوجین هر دو نفر (زن و مرد) و ۶۰ درصد از زوجین تک شغلی (فقط مرد شاغل) بودند؛ ۶۰ درصد از مردان و زنان مدرک کارشناسی و بالاتر و ۴۰ درصد هم دیپلم بودند.

ابزارها

داده‌ها به روش مصاحبه نیمه ساختاریافته فردی، پس از جلب خشنودی شرکت کنندگان، در مرکز مشاوره لبخند زندگی، طی حدود شش ماه جمع‌آوری گردید. به این صورت که موضوعات مصاحبه در کارت مصاحبه ثبت می‌شد و بر پایه تحلیل مصاحبه‌های بعدی تجدیدنظر می‌شد. ابتدا با استفاده از کارت مصاحبه پرسش‌های باز پاسخ از مصاحبه‌شونده‌ها پرسیده می‌شد و بر پایه‌ی پاسخ‌های شرکت کنندگان پرسش‌های کاوشی^۲ و موضوعی بیشتری از آن‌ها پرسیده می‌شد. جهت ارتقای دقت علمی یافته‌های پژوهش، طبق معیارهای لینکن و گوبا (Guba & Lincoln, 1994)، در راستای باورپذیری^۳، به این معنا که شرکت کنندگان و پژوهشگر سازه اجتماعی را به‌طور واقعی درک کرده و به تصویر کشیده‌اند (Fasihy, 2001). شواهد زیر مورد توجه قرار گرفت: افزایش اعتبار پژوهشگر^۴ از طریق مطالعه وسیع در ادبیات روش‌شناسی کیفی، شرکت در کارگاه‌های آموزشی مرتبط و داشتن تجربیات حرفه‌ای و شخصی درباره‌ی پدیده مورد پژوهش، ارتقای کیفیت و اعتبار مصاحبه از طریق طی دوره‌های آموزشی، تهیه راهنمای مصاحبه و اجرای مصاحبه‌ها توسط شخص پژوهشگر، درگیری طولانی‌مدت با داده‌ها برای افزایش عمق تحقیق، سه‌سوسازی^۵ به روش‌های ترکیب پژوهشگران^۶ از طریق بازبینی همتا^۷، بازنگری بیرونی^۸ و بازبینی شرکت کنندگان^۱. برای تسهیل امکان انتقال‌پذیری یافته‌ها به بافت دیگر، مطالعه چندموردی تا

1.variation

2.probing

3.credibility

4.researcher credibility

5.triangulation

6.investigators triangulation

7.peer check

8. external check

اشباع داده‌ها، توصیف دقیق شرکت کنندگان، زمینه آن‌ها و نحوه انجام کار رعایت شده است. برای اعتمادپذیری^۲ یافته‌ها که به معنای اطمینان به پایداری نسبی فرایند دستیابی به نتایج است نه پایداری نتایج در طول زمان (Mohammad Pour, 2010)، گوناگونی بافتی مشارکت کنندگان و ارائه مبسوط گزارش عملکرد پژوهشی موردتوجه قرار گرفت. برای تأیید پذیری^۳، به این معنا که تفسیر داده‌ها ساخته تخیلات شخص پژوهشگر نبوده، مبتنی بر داده‌هاست، همکاران و اساتید بر تحقیق نظارت داشته و توافق میان ذهنی آن‌ها در تحلیل داده‌ها اعمال گردیده است.

شیوهی اجرا پژوهش

پس از بیان مسئله، تعیین جامعه و ملاک‌های مشارکت کنندگان و طراحی راهنمای مصاحبه، جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها به شرح زیر انجام گردید. ابتدا برای شرکت در پژوهش در محل مرکز مشاوره لبخند زندگی اهواز و در فضای مجازی فراخوان داده شد. از میان داوطلبان شرکت کننده بر پایه‌ی ملاک‌های ورود و توجه به حداکثر گوناگونی به تدریج انتخاب گردیدند. در ابتدای هر مصاحبه بر پایه‌ی ملاک‌های اخلاقی پژوهش، به مشارکت کنندگان توضیح داده می‌شد و سپس خشنودی آگاهانه آن‌ها برای مصاحبه جلب می‌شد. مصاحبه‌ها با استفاده از موضوع‌های پرسش‌ها در کارت مصاحبه انجام می‌شد و درون‌مایه مصاحبه‌ها ابتدا ضبط و سپس روی کاغذ پیاده شده و مشاهدات حین مصاحبه به آن اضافه می‌شد. پس از تأیید اشباع در مصاحبه‌های هجدهم و نوزدهم، ۲۰ مصاحبه با قومیت‌های مختلف از مناطق گوناگون اهواز اجرا گردید و به دلیل تداوم اشباع داده‌ها اجرای مصاحبه متوقف گردید. برای شناسه گذاری (کدگذاری) متن مصاحبه‌ها چندین بار خوانده و مفاهیم اصلی استخراج و به صورت شناسه ثبت شد و سپس کدهای مشابه در دسته‌های همگون قرار گرفت. تحلیل مصاحبه‌ها طی فرآیندی منظم و درعین حال مداوم از مقایسه داده‌ها بود و برای این کار از فرایند سه مرحله‌ای، شناسه گذاری باز، شناسه گذاری محوری و شناسه گذاری انتخابی استفاده شد. لازم به ذکر است که فرایند شناسه گذاری داده‌ها در جریان گردآوری داده‌ها به اجرا در آمد. در کدگذاری محوری، طبقات به طبقات محوری خود ربط داده شده تا تبیین‌های دقیق‌تر و کامل‌تری درباره پدیده ارائه شود. هم‌چنین در کدگذاری محوری دسته‌های اولیه‌ای که در کدگذاری باز تشکیل شده بود با هم مقایسه و آن‌هایی که با هم شباهت داشت، حول محور مشترکی قرار گرفت و

-
1. member check
 2. transferability
 3. confirm ability
-

در نهایت، شناخت کدگذاری انتخابی، یکپارچه‌سازی و پالایش مقوله‌ها انجام و یک مقوله به‌عنوان مقوله مرکزی انتخاب شد.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان به شرح زیر بود: میانگین سن زنان در پژوهش ۳۹/۳ و میانگین سن مردان ۴۴/۷ سال در زمان انجام مصاحبه بود. ۴۰ درصد از زوجین هر دو نفر (زن و مرد) و ۶۰ درصد از زوجین تک شغلی (فقط مرد شاغل) بودند؛ ۶۰ درصد از مردان و زنان مدرک کارشناسی و بالاتر و ۴۰ درصد هم دیپلم بودند. بر مبنای فرایند تحلیل و کاهش داده‌ها، ۵ کد اصلی (عوامل شکل‌گیری ازدواج نامناسب، کارکردهای خانواده اصلی، تجربیات دوران کودکی، نقش اساسی مادر برای فرزند، ویژگی‌های اخلاقی و فردی) و ۲۵ مقوله (کدهای محوری) از مصاحبه‌ها استخراج شده است. ساختار مفاهیم استخراج شده از متن‌های مصاحبه در قالب کدهای گزینشی (انتخابی) و کدهای محوری و کدهای باز (آزاد) به شرح زیر است:

جدول ۱ ساختار مفاهیم مربوط به عوامل شکل‌گیری ازدواج نامناسب

کدهای محوری	کدهای باز	کدهای گزینشی
شرایط موقعیتی نامساعد در زمان ازدواج	عدم بلوغ عاطفی و اجتماعی زمان ازدواج	
	نبودن زمان کافی قبل از ازدواج برای آشنایی	
سن ازدواج	اعتماد زیادی به صحبت‌های معرف	
	ترس از بالا رفتن سن و مجرد ماندن	
انگیزه‌های نامناسب برای ازدواج	ازدواج زودهنگام در سن پایین به اصرارورزی خانواده	
	اعتقاد به اختلاف سنی زیاد (سن زن کوچک‌تر از مرد)	
	ازدواج بر اساس تخیلات و آرزوها	
	فقدان هدف در ازدواج	
شرایط موقعیتی در زمان ازدواج	ازدواج بر اساس رقابت و چشم‌وهم‌چشمی	
	داشتن روابط نامشروع پیش از ازدواج جهت همراهی با دوستان	
شرایط خانۀ پدری	وجود ناپدری و یا نامادری در خانه	
	ورشکستگی پدر و اوضاع نابسامانی در خانه و خانواده	
شرایط خانۀ پدري	ضعف مهارت در تصمیم‌گیری	
	رسیدن به آزادی بی‌حدوحدصر	
عدم بلوغ عاطفی در زمان ازدواج	رفع محدودیت‌های مجردی	
	رهايي از سخت‌گیری‌ها و تعصبات خانوادۀ	
	ضعف در مهارت خشم	
	فقدان اعتمادبه‌نفس	
	فقدان حس همدلی و همدردی	
	عدم توجه به رای و نظر دیگران	
	عدم توجه به واقعیت	

جدول ۱ ساختار مفاهیم مربوط به عوامل شکل‌گیری ازدواج نامناسب ساختار مفاهیم مربوط به مقوله اصلی شکل‌گیری ازدواج در زوجین موردبررسی و روایت‌های مربوط به آن‌ها در جدول ۱ نشان داده شده است. بر پایه

اطلاعات جدول ۱، کد گزینشی (انتخابی)، شکل‌گیری ازدواج نامناسب، دربرگیرنده کد محوری، شرایط موقعیتی نامناسب در زمان ازدواج، سن ازدواج، انگیزه‌های نامناسب برای ازدواج، عدم بلوغ عاطفی در زمان ازدواج، کدهای باز (آزاد) عدم بلوغ عاطفی و اجتماعی زمان ازدواج، نبود زمان کافی برای شناخت بیشتر همدیگر، اعتماد زیادی به صحبت‌های معرف، ترس از بالا رفتن سن و مجرد ماندن، ازدواج بر اساس تخیلات، بر اساس رقابت و چشم‌وهم‌چشمی و جود ناپذیری یا نامادری، ضعف در مهارت تصمیم‌گیری و خشم، فقدان حس همدلی و نظر دیگران و عدم توجه به واقعیت‌های زندگی.

جدول ۲ ساختار مفاهیم مربوط به عوامل کارکردهای خانواده اصلی

کدهای باز (آزاد)	کدهای محوری	کدهای گزینشی
رواج طلاق در خانواده اصلی خیانت والدین عدم ارزشمندی افراد خانواده قطع ارتباط با خانواده اصلی مثلت سازی و تبانی اعضای خانواده	روابط در خانواده اصلی	
الگوگیری از رفتار منفی خانواده اولویت داشتن خانواده اصلی در زندگی زناشویی اشتراک شغلی با خانواده اصلی اشتراک محل زندگی با خانواده اصلی سهل‌انگاری در ایفای نقش	جایگاه خانواده اصلی در زندگی مشترک فرزندان	
یادگیری مشاهده‌ای از رفتار والدین نداشتن مشورت و همفکری میان والدین رواج مردسالاری در خانواده عدم ابراز محبت کلامی میان والدین نگاه منفی به خانواده همسر خشونت و کتک‌کاری میان والدین بی‌تفاوتی در برآوردن نیازها	منظومه والدینی	
نداشتن راهکار و مهارت حل مسئله قهر کردن در هنگام اختلافات نداشتن مرزبندی بین زن و شوهر زندگی مشترک سوختن و ساختن است با سبکی باید صورت را سرخ نگه داشت حرف و نظر مردم خیلی مهم است	عدم مهارت زندگی مشترک باورها و ارزش‌های غلط	کارکردهای خانواده اصلی
مجرد بودن یعنی دچار معصیت بودن زن حتماً نیاز به مراقبت مرد دارد ناآشنا بودن با نقش‌های مردانه و زنانه مشورت و همفکری جایگاهی ندارد تبعیض جنسیتی در خانواده ناتوانی در بیان نیازها	نقش‌های جنسیتی در خانواده	
سبک‌های فرزندپروری بی‌عاطفه، سبک‌های فرزند پروری کنترل‌گر، سبک‌های فرزند پروری مشروط، سرمایه‌گذاری افراطی برای فرزندان سو استفاده کردن از فرزندان	سبک‌های فرزند پروری والدین	

ساختار مفاهیم مربوط به عوامل کارکردهای خانواده اصلی کارکردهای خانواده اصلی دربرگیرنده ۶ کدهای محوری و ۴۶ کدهای باز است. روابط میان خانواده اصلی (رواج طلاق در خانواده اصلی، خیانت والدین، عدم ارزشمندی به دیدگاه‌های اعضای خانواده اصلی، عدم ایفای درست نقش اعضای خانواده، نبودن ارزش و احترام برای جایگاه والدینی، مثلث‌سازی و تبانی کردن میان اعضای خانواده، قطع ارتباط با خانواده مبدأ، ارتباط ناسالم با خانواده مبدأ، مهارت‌های ارتباطی ضعیف و ناسازگار)، تأثیر مخرب خانواده اصلی (رفتارهای مداخله‌گر و تضعیف‌کننده منظومه والدینی، یادگیری مشاهده‌ای از رفتار والدین، حمایتگری بیش‌ازحد میان اعضا خانواده، محدودسازی ارتباط همسر با خانواده خودش، قهر کردن با خانواده اصلی، کینه و دشمنی با خانواده، اجتناب از رویارویی با چالش‌های زندگی، سکوت اختیار کردن در هنگام تعارضات زناشویی، نداشتن راهکار و مهارت حل مسئله در شرایط بحرانی، بی‌اختیاری و کوتاهی در انجام نقش‌های محول شده)، نقش منظومه والدینی (نداشتن مشورت و همفکری میان والدین، پاسخگو نبودن به نیازهای یکدیگر، خشونت و کتک‌کاری میان والدین، بی‌تفاوتی در برآوردن نیازها، رواج مردسالاری در خانواده، عدم ابراز محبت کلامی میان والدین، نگاه منفی به خانواده همسر، نداشتن کنترل در حریم زوجی)، جایگاه تربیت در خانواده اصلی (رواج ارزش‌ها و باورهای غلط در خانواده، ناآشنا بودن با نقش‌های مردانه و زنانه در محیط خانواده اصلی، ناتوانی در بیان نیازها و خواسته‌ها، عدم یادگیری مشورت و همفکری از والدین، عدم یادگیری سازگاری از والدین، عدم توانایی در مهارت نه گفتن و مطیع بودن، پرتوقع بودن، ناتوانی در بیان نیازها و خواسته‌ها)، سبک‌های فرزند پروری والدین (سبک‌های فرزند پروری بی‌عاطفه، سبک‌های فرزند پروری کنترل‌گر، سبک‌های فرزند پروری مشروط، سرمایه‌گذاری افراطی برای فرزندان، سوءاستفاده کردن از فرزندان) است.

جدول ۳ ساختار مفاهیم مربوط به کد‌گزینی (تجربیات دوران کودکی)

کدهای محوری	کدهای باز (آزاد)
محیط زندگی دوران کودکی	محیط خانه سرد و بی‌عاطفه بود نبودن صفا و صمیمیت بین اعضای خانواده تنبیه بدنی در دوران کودکی اوضاع مالی ضعیف در دوران کودکی درگیری‌های لفظی و فیزیکی میان اعضای خانواده
	مقایسه شدید میان اعضای خانواده (فرزندان) تبعیض قائل شدن میان فرزندان جنگ قدرت میان پدر و مادر محرک‌های ترسناک در محیط خانواده دیدن تحقیر و توهین از بزرگ‌ترها
تجربیات دوران کودکی	به وجود آمدن طحواهای محرومیت هیجانی (طرد و بریدگی، رهاشدگی، ایثار و استحقاق و خودبزرگ‌بینی)
ایجاد طرح‌واره‌ها (تله‌های زندگی)	شخصیت تحول نیافته یا (گرفتار) ناکامی در برآوردن نیازها گوش‌به‌زنگی افراطی بازدارندگی در برآوردن نیازهای اساسی
شکل‌گیری شخصیت در دوران کودکی	شخصیت وابسته شخصیت تائید طلب شخصیت مهر طلب سعی در راضی نگه‌داشتن همه اطرافیان حساسیت شدید نسبت به انتقاد

کد‌گزینی، تجربیات دوران کودکی دربرگیرنده ۴ مقوله اصلی و ۲۳ مقوله فرعی است. ساختار مفاهیم مربوط به مقوله اصلی تجربیات دوران کودکی مورد بررسی و روایت‌های مربوط به آن‌ها در جدول ۳ نشان داده شده است. بر پایه اطلاعات جدول ۳، کد‌گزینی تجربیات دوران کودکی دربرگیرنده کدهای باز، تجربیات کودکی (سرد و بی‌عاطفه بودن محیط خانواده، نبودن صفا و صمیمیت بین اعضای خانواده، تنبیه بدنی در دوران کودکی، اوضاع مالی ضعیف در دوران کودکی، درگیری‌های لفظی و فیزیکی میان اعضای خانواده)، محیط روانی در دوران کودکی (مقایسه شدید میان اعضای خانواده به‌ویژه فرزندان، تبعیض قائل شدن میان فرزندان، جنگ قدرت میان پدر و مادر، محرک‌های ترسناک در محیط خانواده، دیدن تحقیر و توهین از بزرگ‌ترها)، ایجاد طرح‌واره‌ها (تله‌های زندگی)، (به وجود آمدن طحواهای محرومیت هیجانی

مانند طرد و بریدگی، رهاشدگی، ایثار و استحقاق و خودبزرگ‌بینی، خود تحول نیافته یا گرفتار، ناکامی در برآوردن نیازها، گوش‌به‌زنگی افراطی، بازدارندگی در برآوردن نیازهای اساسی، شکل‌گیری ویژگی‌های شخصیت در دوران کودکی (شخصیت وابسته، شخصیت تائید طلب، شخصیت مهر طلب) سعی در راضی نگه‌داشتن همه اطرافیان و حساسیت شدید نسبت به انتقاد است.

جدول ۴ ساختار مفاهیم مربوط به کد‌گزینی (نقش مادر)

کدهای باز (آزاد)	کدهای محوری	کدهای گزینی
آشفته‌گی و پریشانی مادر		
نقش قربانی مادر		
خود نادیده‌انگاری مادر در زندگی زناشویی	جهت‌گیری نقش مادر	
نامعتبر سازی احساسات مادر که به فرزندان منتقل می‌شود		
عدم دریافت نوارش کلامی و روانی از مادر،		
نقش حمایتی مادر برای فرزند		
دمدمی مزاج بودن مادر	نقش اصلی مادر	
افسردگی مادر	ویژگی‌های روان‌شناختی برای فرزند	
پرخاشگری، اعتمادبه‌نفس پایین داشتن	مادر	
دل‌بستگی نایمن		
دل‌بستگی اضطرابی	منبع دل‌بستگی و	
دل‌بستگی اجتنابی	وابستگی (مادر)	
وابستگی عاطفی شدید		

کد‌گزینی نقش اصلی مادر دربرگیرنده ۳ کدهای محوری و ۱۹ کدهای باز است. ساختار مفاهیم مربوط به کد‌گزینی نقش اصلی مادر مورد بررسی و روایت‌های مربوط به آن‌ها در جدول ۴ نشان داده شده است. بر پایه اطلاعات جدول ۴، مقوله اصلی نقش مادر دربرگیرنده کدهای باز، نقش اصلی مادر برای فرزند (جهت‌گیری نقش مادر، آشفته‌گی و پریشانی مادر، نقش قربانی مادر، خود نادیده‌انگاری مادر در زندگی زناشویی، نامعتبر سازی احساسات مادر که به فرزندان منتقل می‌شود)، ویژگی‌های خلق و خوی مادر (افسردگی مادر، عدم اعتمادبه‌نفس مادر، پرخاشگری مادر، دمدمی مزاج بودن مادر، اعتمادبه‌نفس پایین مادر، از خودگذشتگی مادر، نادیده گرفتن احساسات شخصی، احساس عدم کفایت مادر)، دل‌بستگی و وابستگی مادر (عدم احساس امنیت، دل‌بستگی نایمن، دل‌بستگی اضطرابی و یا دل‌بستگی اجتنابی، برانگیختگی هیجانی، وابستگی عاطفی شدید به مادر، عدم دریافت نوارش کلامی و روانی از مادر، نقش حمایتی مادر برای فرزند) است.

جدول ۵ ساختار مفاهیم مربوط به کد‌گزینشی (ویژگی‌های فردی)

کدهای گزینشی	کدهای محوری	کدهای باز (آزاد)
	ویژگی‌های اخلاقی درون فردی (فضایل اخلاقی و معنوی)	بی‌توجهی به تقدس کانون خانواده عدم احترام به شخصیت افراد
	پایبندی به ارزش‌ها	عدم توجه به ارزش‌گذاری مذهبی عدم تحمل صبر و تحمل نداشتن قناعت و اسراف‌ورزی
ویژگی‌های فردی	هنجارهای خانواده	احترام نگذاشتن به ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی احترام نگذاشتن به حریم زناشویی عدم رعایت حجاب و عفاف تفاوت‌های بسیار در زمینه پوشش عدم احساس مسئولیت‌پذیری افراطی یا تفریطی در برابر خانواده عمل نکردن به وظایف در قبال همسر در زندگی زناشویی نداشتن انعطاف‌پذیری
	مسئولیت‌پذیری	

کد‌گزینشی نقش ویژگی‌های فردی دربرگیرنده ۵ کدهای محوری و ۲۰ کدهای باز است. ساختار مفاهیم مربوط به مقوله اصلی نقش ویژگی‌های فردی موردبررسی و روایت‌های مربوط به آن‌ها در جدول ۵ نشان داده شده است. بر پایه اطلاعات جدول ۵، کد‌گزینشی ویژگی‌های فردی دربرگیرنده کدهای ویژگی‌های اخلاقی درون فردی (فضایل اخلاقی و معنوی) شامل (بی‌توجهی به تقدس کانون خانواده، عدم احترام به شخصیت افراد، لابلالی بودن، عدم توجه به ارزش‌گذاری مذهبی، عدم تحمل صبر و تحمل، نداشتن قناعت و اسراف‌ورزی)، پایبندی به هنجارها (احترام نگذاشتن به ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی، احترام نگذاشتن به حریم زناشویی، عدم رعایت حجاب و تفاوت‌های بسیار در زمینه پوشش)، مسئولیت‌پذیری (عدم احساس مسئولیت‌پذیری در برابر خانواده، عدم احساس مسئولیت در برابر همسر، عمل نکردن به وظایف در زندگی زناشویی، مسئولیت‌پذیری افراطی یا تفریطی، نداشتن انعطاف‌پذیری در پذیرش مسئولیت) و ویژگی‌های اخلاقی برون فردی (خشونت و پرخاشگری، دروغ‌گویی و عدم صداقت، حساسیت بیش‌ازحد، سرزنشگری، خود نادیده انگاری، خودخواهی و خودمحور بودن) است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش خانواده اصلی در ازدواج نافرجم فرزندان (ازدواج‌های در حال جدایی و یا ازدواج‌هایی که به طلاق قانونی و یا عاطفی منجر شده و یا زوجین با تعارضات زناشویی در حال حاضر به زندگی مشترک ادامه می‌دهند)، اجرا گردید. ضرورت انجام این پژوهش، زخم‌های عمیق در دوران بزرگسالی نتیجه تیغ‌های نامرئی است که در دوران کودکی بر روان فرزند کشیده شده بوده و آن‌ها زخم خورده فغان می‌کنند و خشم‌های انباشته‌شده خویش را با انتخاب‌های نادرست (انتخاب همسر نامناسب) در تمام جنبه‌های زندگی برون‌ریزی می‌کنند، چرخه‌های انتقال زخم‌ها و رنج‌ها باید متوقف شود. در این راستا برای والد شدن دوره‌های اجباری و مصاحبه‌های چندین ساعته باید اجرا شده، همچنین برای ازدواج جوانان در جامعه امروزی، اهمیت به جایگاه و ارزشمندی خانواده‌ها که این جوان در چه بستر و بافتی رشد کرده، والدین چه جایگاهی برای خودشان و فرزندانشان قائل بوده و از زندگی مشترک خودشان رضایت داشته‌اند؛ زیرا این نارضایتی به نسل بعدی انتقال می‌یابد (انتقال بین نسلی) و بسیاری از انتظارات و نیازهای همسران در حقیقت انتظارات ناکام از نسل قبلی و یا به‌صورت الگوگیری از والدین بوده است. در این برآیند لزوم مشاوره پیش از ازدواج را می‌طلبد. همچنین بالا بردن آگاهی والدین، با تعارضات و اختلافات زناشویی، فرزندان دچار آسیب‌های بسیار جدی هیجانی و روان‌شناختی همچون درماندگی و شکاف میان نسلی شده که نیاز تخصصی زوج درمانگر را می‌طلبد. همچنین می‌توان اذعان داشت که از دلایل ازدواج نافرجم (طلاق قانونی یا عاطفی و تعارضات زناشویی شدید) به دلایل خانوادگی و البته ازدواج در سنین پایین، ازدواج با هدف مواجه با تعصبات اجتماعی، ازدواجی که در نتیجه‌ی عدم بلوغ عاطفی و اجتماعی بوده است؛ با توجه به دلایل فوق می‌توان استنباط کرد که دلایل فوق مانند یک زنجیره به هم مربوط بوده و به شکل شگفت‌انگیزی یک چرخه‌ی معیوب از ناکارآمدی‌ها را ایجاد و منجر به ناکامی و گسستگی ازدواج می‌شود؛ بر پایه‌ی نتایج پژوهش (Ardi & Maizura, 2018) در پژوهش خود با هدف تحلیل روان‌شناختی طلاق برای ازدواج در سنین پایین گزارش داد، ازدواج در سنین پایین که همراه با عدم آگاهی از مسئولیت همسری و روابط زناشویی باشد، یک پیش‌بینی‌کننده بالا برای یک زندگی نافرجم و از هم گسیخته خواهد بود، چراکه این سبک از ازدواج‌ها در فرهنگ‌های فقیر همراه با تعصباتی صورت می‌گیرد که حق حیات اجتماعی برای دختران را محدود و آن‌ها را در تصمیم‌گیر مستقلانه و داشتن یک شخصیت مجزا با محدودیت‌های جدی مواجه می‌کنند. همین نتیجه در پژوهش (Hogan & Furst Seifert, 2010) نیز بیانگر

احتمال بالای جدایی برای افرادی است که در سنین پایین ازدواج کرده‌اند. این در حالی است که Rotz (2011) نشان داد که در آمریکا در دهه‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰ آمار طلاق به شکلی بحرانی افزایش یافت ولی در دهه ۱۹۸۰ با کاهش مواجه بوده است و در بررسی‌ها انجام‌شده نشان داده شد که افزایش سن ازدواج و رسیدن به سطحی معقول از بلوغ عاطفی و اجتماعی یکی از دلایل کاهش آمار طلاق در دهه‌ی ۱۹۸۰ بوده است.

در تبیین این نقض قانونی و البته نقض حقوق بشر برای ازدواج در سن پایین (Lal (2015) به تعصبات قومی و قبیله‌ای و البته فرهنگ غلط در برخی جوامع اشاره کرده است؛ هرچه سنت‌ها قوی‌تر و ریشه‌دارتر باشد پابندی به این اصول غیراخلاقی بیشتر است، سنت‌های اشتباهی که با ایجاد زخم‌های عمیق عاطفی برای زوجین سنین پایین ایجاد می‌کند. البته که این تعصبات می‌تواند در برخی موارد به مشکلات اقتصادی و ماتریس‌های پیچیده‌ی اجتماعی مرتبط باشد، در پژوهش ما نیز اشاره به سن پایین ازدواج و البته تعصبات اجتماعی مورد تأیید بوده است؛ (Lal (2015) تأیید کرده است که کودکان متأهل در همان سنین پایین به دلیل عدم آگاهی از روابط زناشویی و البته عدم مدیریت روابط جنسی دچار فرایند فرزندآوری شده و شرایط زندگی برای آنان نیز سخت‌تر خواهد بود و البته که آمار بالای جدایی در گروه سنی ۱۵ تا ۱۹ سال گزارش شده است، این محقق با اشاره به عدم آگاهی و ضعف بلوغ عاطفی، اجتماعی و البته روحی این گروه از افراد، سطوح بالاتری از خشونت خانگی را نیز تأیید کردند و در رابطه بین خشونت خانگی و طلاق نیز (Ajan (2022) این امر را تأیید کرده است. ازدواج در سنین پایین با فقر بیشتر، تحصیلات پایین‌تر و تن دادن به روابط فرا زناشویی محافظت نشده همراه است و این ویژگی از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود و این نکته، تأیید این یافته پژوهشی است که نامعتبر سازی احساسات خود (مادر) که از مادر به فرزندان منتقل می‌شود، بر اساس نظریه مشاهده‌ای بندورا کودکان از دیگران و با مشاهده‌ی رفتار آن‌ها می‌آموزند، بنابراین در این خانواده‌هایی که فرهنگ در پایین‌ترین سطح ممکن قرار دارد، فرزندان نیز با همین برداشتها بزرگ‌شده و نسلی دیگر را تربیت خواهند کرد. چراکه این گروه از مادران در دستیابی به گروه هم‌تایان محدود هستند و این چرخه‌ی تبعیض به شکل بی‌رحمانه‌ای آینده نسل یک کشور را متأثر می‌کند.

هم‌راستای با این تأثیرات و نقش زنجیره‌وار خانواده نیز حسینی و ثنایی ذاکر (Hoseeni & Sanaei Zaker, 2005) نشان داد وضعیت ایدئال ازدواج و یا نارضایتی در جامعه ایران تنها به معنی ایجاد رابطه مطلوب بین زن و شوهر نیست بلکه می‌توان اذعان داشت که نقش خانواده اصلی در پیامدهای ازدواج نقش هسته‌ای و

تعیین کننده‌ای دارد. به این صورت که اگر فرزندان در زمان ازدواج به استقلال از خانواده‌های اصلی خود رسیده باشند و برای فرزندان بستری فراهم شده باشد که، مشکلات خود را با اعضای خانواده خود قبل از ازدواج حل کنند به این دلیل که، گاهی اوقات فرزندان، دچار غضب و خشم فروخورده نسبت به اعمال و رفتارهای والدینشان و حتی نسل قبلی می‌شوند و تا زمان ازدواج و بعد از ازدواج، چه بسا متوجه این خشم فروخورده نمی‌شوند و این خشم را وارد زندگی زناشویی خودشان می‌کنند؛ و این نکته بیانگر این مقوله مفهومی خشونت و پرخاشگری در مقوله اصلی ویژگی‌های فردی مربوط به زندگی نافرجام است. در این راستا (Rivas-Rivero & Bonilla-Algovia 2022) نشان دادند مردانی که تجارب اولیه کودکی مناسبی نداشتند و درگیر مصرف مواد مخدر بودند رفتار خشونت‌آمیز بیشتری نسبت به شریک زندگی خود داشته‌اند و اساساً سطح رضایت از زندگی زناشویی پایین‌تری را گزارش می‌کنند (Souza & Aparecida Crepaldi, 2019)، چراکه بر اساس نظر جامعه‌شناسان (Damayanti & Haniyah 2020) خانواده‌هایی که رفتارهای خشونت‌آمیز دارند، سطح تاب‌آوری پایین‌تری دارند و این سطح تاب‌آوری امری است که به فرزندان نیز منتقل شده و آن‌ها می‌آموزند که برای حل مشکلات باید از فوری‌ترین راهکار بهره بگیرند بی‌آنکه به تأثیرات این راهکار بیندیشند.

از نظر این محققین فرزندان با همانندسازی با زندگی والدین به‌عنوان منابع اولیه و اساسی دل‌بستگی در سرتاسر زندگی و ذهنیت فردی وارد رابطه زناشویی شده و این پیش‌آمادگی‌های ذهنی و یادگیری‌های مشاهده‌ای و تقلیدی اثر سو بر رابطه زناشویی می‌گذارد، (Shirzadi, Khakpour, & Khodabakhshi-Koolae 2021) نیز با اشاره به این تبیین نشان دادند افرادی که دارای سبک‌های دل‌بستگی ناایمن یا دوسوگرا هستند، کمتر در روابط زناشویی خود پایدار می‌مانند. زوجین دارای سبک دل‌بستگی ایمن به دلیل نگرش مثبتی که نسبت به خود و دیگران دارند، بالاترین سطح امنیت را در روابط بین فردی خود تجربه می‌کنند. ادراکات مثبت، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های افراد دارای سبک‌های دل‌بستگی ایمن با سطوح بالاتری از رفتارهای حمایتی و رضایت زناشویی در زندگی زناشویی همراه است. وضعیت روانی باثبات و رفتارهای مؤثر و کارآمد این افراد در رابطه با همسرشان باعث می‌شود سبک دل‌بستگی ایمن را در پیش گیرند و تعاملات اجتماعی رضایت‌بخش‌تری برقرار کنند. آن‌ها همچنین تمایل دارند بیشتر عشق و صمیمیت را ابراز کنند، به خود و دیگران اعتماد کنند، از روابط خود لذت ببرند، نگران طرد شدن نیستند و درک مثبت‌تری از زندگی خود نسبت به افرادی با سبک‌های دل‌بستگی ناایمن دارند؛ در مقابل افرادی که سبک دل‌بستگی

اجتنابی را پرورش می‌دهند، کناره‌گیری و بیگانگی را تجربه می‌کنند و این احتمال که دیگران در مواقع استرس و ناراحتی به آن‌ها کمک کنند را رد می‌کنند؛ بنابراین، این افراد به‌شدت تمایلی به برقراری روابط نزدیک و صمیمانه ندارند و به‌محض اینکه احساس می‌کنند که رابطه در حال نزدیک شدن است، ناخودآگاه از آن اجتناب می‌کنند. زنان دارای سبک دل‌بستگی ناایمن-اجتنابی تمایل دارند درگیری بیشتر، رضایت کمتر، ثبات کمتر و دوره‌های کوتاه‌تری را در روابط عاشقانه خود تجربه کنند. همچنین [Murphy \(2012\)](#) معتقد بود که افراد دارای سبک‌های دل‌بستگی اضطرابی ناایمن بیشتر مستعد تسلیم شدن هستند. این به دلیل ترس از طرد شدن در هنگام مواجهه با تعارض و عصبانیت همسر است. با این حال، زمانی که همسرشان آرام است، بیشتر بحث می‌کنند و این چرخه‌ی ارتباط ناسالم ادامه می‌یابد.

زوجین موردبررسی در مصاحبه‌های خود به نقش آسیب‌های خانواده اصلی و عدم حمایت کافی از سوی آنان چه در دوران مجردی و چه در دوران متأهلی اشاره کرده‌اند و از دلایل و اهداف عمده برای ازدواج را رهایی از فقر مادی خانواده دانسته‌اند؛ به‌صورت کلی فقر مادی و فرهنگی خانواده مبدأ، به‌صورت بین نسلی به فرزندان آنان انتقال یافته و به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم شرایط بعدی آنان را در زندگی شخصی و خانوادگی مستقل در بزرگسالی و در چرخش‌های اصلی حیات- یعنی عبور از تحصیل به اشتغال، از مجرد به تأهل و مسئولیت‌پذیری و از سکونت در خانه پدری به منزل شخصی- به‌طورجدی و اساسی تحت تأثیر قرار داده است. چنین محرومیت مزمنی همراه با فقدان چتر حمایتی خانواده منشأ، در رابطه با مشکلات بعدی زوجین، زمینه‌ساز آسیب‌دیدگی و آسیب‌زایی افراد مذکور و بروز انحرافات و حتی جرائم مختلف، از جمله قتل شریک زندگی، از سوی آنان گردیده می‌گردد، چراکه اساساً در این گروه از خانواده‌ها انسجام و همبستگی وجود ندارد، خانواده‌های ازهم گسیخته و پریشان که بعضاً با نبود پدر یا مادر و زندگی با ناپدری - نامادری دست‌وپنجه نرم می‌کنند [Malhotra, 2022](#)، [D'Rozario & Pilkington \(2022\)](#) نیز با اشاره به اهمیت فقدان والد به تأثیرات طلاق والدین بر زندگی فرزندان و شکل‌گیری طرح‌واره‌های ناسازگار اشاره داشته و تأیید کردند نبود والدین و سرگردانی فرزندان به دلیل سوء مدیریت والد باقیمانده در مراقبت و حفظ سلامت روان فرزندان آن‌ها را با طرح‌واره جدایی همراه می‌کند. این محققین ادعان داشتند که سابقه جدایی یا طلاق والدین با سبک‌های دل‌بستگی مضطرب و اجتنابی در بزرگسالی فرزندان ارتباط مثبت دارد و در ارتباط مستقیم و معنادار با طرح‌واره رهاسازی بوده است، این نشان می‌دهد بزرگسالانی که سابقه طلاق یا جدایی والدین دارند، به‌احتمال بیشتری سبک‌های دل‌بستگی مضطرب و اجتنابی را گزارش می‌کنند و این

تا حدی به دلیل این انتظار است که دیگران آن‌ها را رها کردند و این احساس ناکارآمدی و دوست نداشته شدن برای آن‌ها مشکلات جدی‌تری را تا روابط بزرگ‌سالی فراهم می‌آورد و یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های ناکامی‌های زناشویی در بزرگ‌سالی محسوب می‌شوند.

در نهایت در راستای تائید این یافته‌ی پژوهشی که فقدان پدر - مادر و طلاق والدین و یا ضعف آن‌ها در حل مسئله و مواجهه هیجان‌مدار با مسائل و چالش‌های زندگی زناشویی می‌تواند از عوامل اثرگذار در تبیین ازدواج نافرجام باشد (Whitton et al. (2008 مدعی هستند که فرزندان طلاق وقتی وارد ازدواج می‌شوند، تعهد کمتری نسبت به رابطه دارند و به توانایی‌های خود برای ایجاد و حفظ رابطه‌های شاد با همسرشان اعتماد کمی دارند که می‌تواند به استفاده از راهبردهای ناکارآمد در مقابله با سختی‌ها نیز منجر گردد. چراکه نظریه پردازان حوزه خانواده و مبانی مورد اشاره تاکنون نشان و تائید کرده‌اند که فرزندان تمایل دارند از روش‌های مشابه والدینشان در حل مسئله، حل تعارض، ابراز احساسات و عواطف مثبت و منفی در موقعیت‌های تعارض خشم و عصبانیت و در روابط بین فردی استفاده کنند؛ و وجود این تجارب منفی مانند تعارضات خانوادگی شدید، خشونت، خصومت و طلاق والدین به الگوهای تعاملی منفی در ازدواج فرزندان منجر می‌شود، زیرا هر یک از زوجین تجربه و انتظاراتی را به رابطه زناشویی می‌آورند که شاید بازمانده تجربه پیشین از خانواده اصلی آن‌ها باشد این تجربه‌ها در شکل‌دهی به روابط صمیمی و شیوه برخورد با مسائل زناشویی نقش بنیادی دارد (Simon & Furman, 2010).

محدودیت‌های پژوهش

در اجرای پژوهش محدودیت‌هایی وجود داشت. از جمله کمبود منابع غنی پژوهشی کیفی در حوزه‌ی ازدواج نافرجام (زوجین با تعارضات زناشویی، در حال طلاق قانونی و یا عاطفی)؛ به نظر می‌رسد همچنین صحبت کردن درباره‌ی مسائل و چالش‌های خانوادگی تحت تأثیر تابوهای فرهنگی و اجتماعی باشد و همین امر دستیابی به منابع غنی پژوهش‌های کیفی را توجیه می‌کند. ضمن اینکه گاهی موارد فرزندان با مثلث سازی کردن و یا تباری به پشتیبانی و مقصر سازی یکی از والدین خودش برآمده و اینجا نفوذ به اصل ماجرا را برای پژوهشگر سخت کرده بود. لزوم رعایت قرنطینه اجتماعی و نگرانی‌های ناشی از شرایط باندمی ویروس کووید ۱۹ فرایند مصاحبه را تحت تأثیر قرار داده و امکان برگزاری جلسات مفصل‌تر و بیشتر را با محدودیت جدی مواجه ساخت.

پیشنهادهای پژوهشی و کاربردی

لذا پیشنهاد می‌شود که این پژوهش به تفکیک جنسیت در فرهنگ‌ها و قومیت‌های مختلف در استان خوزستان شهر اهواز صورت گیرد تا با دستیابی به نتایج بیشتر امکان مقایسه فراهم و از این طریق میزان آگاهی مسئولین مربوطه افزایش و در راستای تدوین برنامه‌های آموزشی اقدام شود. ضمن اینکه سازمان‌های مربوط به آموزش پیش از ازدواج با آگاهی از نقش خانواده و تأثیرات گسترده‌ی آن بر آینده فرزندان، کارگاه‌های آموزشی برای زوجین با تعارضات زناشویی و نیاز به کمک‌های تخصصی مشاوره و زوج درمانگر و خانواده‌درمانی برای خانواده‌های دارای فرزند، در مناطق پرخطر برگزاری و با تدوین قوانین مربوط به ازدواج، از ازدواج‌های مربوط به تعصبات قومی، اجتماعی و قبیله‌ای ممانعت به عمل آورند.

اخلاق پژوهش

در این پژوهش در ابتدای اجرای پژوهش هدف از اجرا به‌روشنی برای آنان توضیح داده شد؛ همچنین به آنان اطمینان داده شد که یافته‌های آنان محرمانه است و در مقاله‌ای بدون ذکر اطلاعات شخصی آنها به چاپ خواهد رسید. سپس شرکت‌کنندگان فرم رضایت از شرکت در پژوهش را تکمیل کردند. علاوه بر این در تمام متن مقاله امانت‌داری در استفاده از منابع داخلی و خارجی و دقت در استناددهی رعایت شده است.

منابع مالی

این مطالعه با هزینه شخصی پژوهشگران انجام گرفته و در هیچ‌یک از مراحل انجام این پژوهش هیچ‌گونه منابع مالی دریافت نشده است.

دسترسی به مواد و داده‌ها

داده‌ها محرمانه بوده و نتایج آن در اختیار هیچ‌کسی قرار نخواهد گرفت.

تأیید اخلاقی و رضایت مشارکت‌کنندگان

در این مطالعه، هدف از پژوهش برای شرکت‌کنندگان در پژوهش توضیح داده شده است. سپس آنها فرم رضایت از شرکت در پژوهش را تکمیل کردند.

رضایت برای انتشار

نویسنده برای انتشار این مقاله رضایت کامل دارد.

تصریح درباره تعارض منافع

این پژوهش با منافع شخص یا سازمانی منافات ندارد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از همه زوجین شرکت‌کننده در این پژوهش تشکر می‌کنیم.

References

- Ajlan, A. A. (2022). Divorce and domestic violence among Syrian refugees in Germany. *Journal of interpersonal violence*, 37(11-12), NP9784-NP9810. <https://doi.org/10.1177/0886260520985488>.
- Ardi, Z., & Maizura, N. (2018). The psychological analysis of divorce at early marriage. *International Journal of Research in Counseling and Education*, 2(2), 77-82. <http://ppsfip.ppj.unp.ac.id/index.php/ijrice/article/view/26>
- Belyad, M. R., Nahidpoor, F., Azadi, S., & Yadegari, H. (2014). The role of the family of origin in the differentiation of self and marital conflicts. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 2 (2), 81-91. (Persian) <https://doi.org/10.52547/pcnm.11.4.46>
- Boyce, C. J., Wood, A. M., & Ferguson, E. (2016). For better or for worse: The moderating effects of personality on the marriage-life satisfaction link. *Personality and Individual Differences*, 97, 61-66. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.03.005>
- Damayanti, M., & Haniyah, S. (2020). Legal Study Of Family Resilience: Domestic Violence As Cause For Women For Divorce In Purwokerto. In *The 2nd International Conference of Law, Government and Social Justice (ICOLGAS 2020)* (pp. 588-594). Atlantis Press. <https://www.atlantispress.com/proceedings/icolgas-20/125948254>
- D'Rozario, A. B., & Pilkington, P. D. (2022). Parental separation or divorce and adulthood attachment: The mediating role of the Abandonment schema. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 29(2), 664-675. <https://doi.org/10.1002/cpp.2659>.
- Fasihy, A. (2011). Quality management in qualitative research. *Research*, 3(2), 45-66. (Persian) <http://ensani.ir/file/download/article/20130115083625-9711-40.pdf>
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1994). Competing paradigms in qualitative research. In: Denzin, N.K. and Lincoln, Y.S., (Eds), *Handbook of qualitative research*. Sage Publications, Thousand Oaks, 105-117. [https://www.scirp.org/\(S\(351jmbntvnjsjt1aadkposzje\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=574417](https://www.scirp.org/(S(351jmbntvnjsjt1aadkposzje))/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=574417)

- Hoseeni, F., & Sanaei Zaker, B. (2005). Comparing the marital conflict of parents with the marital conflict of their married children. *The Journal of New Thoughts on Education*, 1(4), 79-96. <file:///C:/Users/ASUS/Downloads/69113840406.pdf>
- Hogan, P. F., & Furst Seifert, R. (2010). Marriage and the military: Evidence that those who serve to marry earlier and divorce earlier. *Armed Forces & Society*, 36(3), 420-438. <https://doi.org/10.1177/0095327X09351228>
- Halford, W. K., Sanders, M. R., & Behrens, B. (2001). Can skills training prevent relationship problems in at-risk couples? Four-year effects of a behavioral relationship education program. *Journal of Family Psychology*, 15, 750-768. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.15.4.750>.
- Huang, Y. C., & Lin, S. H. (2014). Attitudes of Taiwanese college students toward marriage: A comparative study of different family types and gender. *Journal of Comparative Family Studies*, 45(3), 425-438. <https://utpjournals.press/doi/10.3138/jcfs.45.3.425>
- Khojasteh Mehr, R., Mombeini, J., & Aslani, K. (2013). A comparison of attitude toward marriage, attitude toward divorce, and peer attachment of male high school students in divorced and intact families. *Journal of School Psychology*, 2(3), 57-75. <https://doi.org/d-2-3-92-7-4>.
- Lal, B. S. (2015). Child marriage in India: Factors and problems. *International Journal of Science and Research*, 4(4), 2993-2998. <https://www.ijsr.net/archive/v4i4/SUB1536991.pdf>
- Malhotra, S. (2022). Impact of divorce law liberalization on domestic violence. *Arthritis: Journal of Economic Theory and Practice*, 09767479221096712. <https://doi.org/10.1177/09767479221096712>.
- Markman, H. J., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., Ragan, E. P., & Whitton, S. W. (2010). The premarital communication roots of marital distress and divorce: The first five years of marriage. *Journal of Family Psychology*, 24(3), 289-298. <https://doi.org/10.1037/a0019481>
- Condon, C., & McCarthy, G. (2016). Lifestyle changes following acute myocardial infarction: patients perspectives. *European Journal of Cardiovascular Nursing*, 5, 37- 44. <https://doi.org/10.1016/j.ejcnurse.2005.06.005>

- Mohammad Pour, A. (2010). *Anti-method*. Tehran: Sociologists.
<http://opac.nlai.ir/opac-prod/bibliographic/2268623>
- McEwan, W. (2015). Spirituality in Nursing: What Are the Issues? *Orthopedic Nursing*, 23(5), 321-323. <https://doi.org/10.1097/00006416-200409000-00008>
- Murphy, V. M. (2012). *Understanding attachment anxiety and paradoxical reactions to conflict with romantic partners: The moderating role of attachment-related threat* [MSc. thesis]. Kingston: Queen's University.
<https://qspace.library.queensu.ca/handle/1974/7347>
- Raymo, J. M., Uchikoshi, F., & Yoda, S. (2021). Marriage intentions, desires, and pathways to later and less marriage in Japan. *Demographic Research*, 44(3), 67-98. <https://doi.org/10.4054/DemRes.2021.44.3>
- Rivas-Rivero, E., & Bonilla-Algovia, E. (2022). Adverse childhood events and substance misuse in men who perpetrated intimate partner violence. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 66(8), 876-895. <https://doi.org/10.1177/0306624X211013519>
- Rotz, D. (2011). *Why have divorce rates fallen? The role of women's age at marriage*. <https://ssrn.com/abstract=1960017>
- Simon, V. A., & Furman, W. (2010). Interparental conflict and adolescents' romantic relationship conflict. *Journal of Research on Adolescence*, 20(1), 188-209. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2009.00635.x>
- Shirzadi, Z., Khakpour, R., & Khodabakhshi-Koolaei, A. (2021). The Role of attachment styles and spiritual intelligence in predicting women's emotional divorce. *Journal of Client-Centered Nursing Care*, 7(1), 17-26. <http://jccnc.iums.ac.ir/article-1-294-en.html>
- Souza, J. D., & Aparecida Crepaldi, M. (2019). Emotional and behavioral problems of children: Association between family functioning, co-parenting, and marital relationship. *Acta Colombiana de Psicología*, 22(1), 82-94. <https://doi.org/10.14718/acp.2019.22.1.5>
- Whitton, S. W., Waldinger, R. J., Schulz, M. S., Allen, J. P., Crowell, J. A., & Hauser, S. T. (2008). Prospective associations from family-of-origin interactions to adult marital interactions and relationship adjustment. *Journal of Family Psychology*, 22(2), 274-286. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.22.2.274>

Yilmaz, F. A., Avci, D., & Tahta, T. (2020). Relationship between marriage satisfaction and sexual functions in couples undergoing infertility treatment. *International Journal of Sexual Health*, 32(4), 421-432.
<https://doi.org/10.1080/19317611.2020.1834046>

